YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
22 päivänä tammikuuta 2004 *

Yhdistetyissä asioissa C-133/02 ja C-134/02,

jonka Gerechtshof te Amsterdam (Alankomaat) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa

Timmermans Transport & Logistics BV, aiemmin Timmermans Diessen BV,

vastaan

Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Roosendaal,

ja

Hoogenboom Production Ltd

vastaan

Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Roosendaal

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

ennakkoratkaisun yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 9 artiklan 1 kohdan ja 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan iii alakohdan, sellaisena kuin asetus on muutettuna yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 muuttamisesta 19 päivänä joulukuuta 1996 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 82/97 (EYVL 1997, L 17, s. 1; oikaisu EYVL 1997, L 179, s. 11), tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit C. Gulmann (esittelevä tuomari), joka hoitaa jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä J. N. Cunha Rodrigues, J.-P. Puissochet, R. Schintgen ja F. Macken,

julkisasiamies: P. Léger,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään H. G. Sevenster,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään H. M. H. Speyart,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Timmermans Transport & Logistics BV:n ja Hoogenboom Production Ltd:n, edustajanaan belastingadviseur R. G. A. Tusveld ja belastingadviseur D. L. L. van den Berg, Alankomaiden hallituksen, asiamiehenään S. Terstal, ja komission, asiamiehenään H. M. H. Speyart, 6.2.2003 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.9.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Gerechtshof te Amsterdam on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 2.4.2002 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 10.4.2002, EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen, joka on samanlainen kummassakin tapauksessa, yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 9 artiklan 1 kohdan ja 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan iii alakohdan, sellaisena kuin asetus on muutettuna yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 muuttamisesta 19 päivänä joulukuuta 1996 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 82/97 (EYVL 1997, L 17, s. 1; oikaisu EYVL 1997, L 179, s. 11; jäljempänä tullikoodeksi), tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on esitetty kahdessa asiassa, joista toisessa kantajana on Timmermans Transport & Logistics BV, aiemmin Timmermans Diessen BV (jäljempänä Timmermans), ja vastaajana Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Roosendaal (Roosendaalin tullipiiri), sekä toisessa kantajana

Hoogenboom Production Ltd (jäljempänä Hoogenboom) ja vastaajana Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Rotterdam (Rotterdamin tullipiiri) ja joissa on kyse vastaajien kantajille osoittamista sitovista tariffitiedoista (jäljempänä ennakkotiedot), jotka sittemmin peruutettiin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Tullikoodeksin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tätä koodeksia sovellettaessa tarkoitetaan:

— —

5) 'päätöksellä' tulliviranomaisen yksittäistapauksessa suorittamaa tullilainsäädäntöä koskevaa hallinnollista tointa, jolla on oikeudellisia vaikutuksia yhteen tai useampaan määritettyyn tai määritettävissä olevaan henkilöön; tähän käsitteeseen sisältyy muun muassa 12 artiklassa tarkoitettu sitova tariffitieto

— — "

4 Tullikoodeksin 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Asianomaiselle myönteinen päätös on muissa kuin 8 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa kumottava tai sitä on muutettava, jos yksi tai useampi sen tekemisen edellytyksistä ei ole täyttynyt tai ei enää täyty.

— —

3. Päätöksen kumoaminen tai muutos annetaan tiedoksi sille, jolle päätös on osoitettu.

4. Päätöksen kumoaminen tai muutos tulee voimaan sinä päivänä, jona se annetaan tiedoksi. Poikkeustapauksissa tulliviranomaiset voivat kuitenkin siirtää kumoamisen tai muutoksen voimaantulon myöhemmäksi päiväksi, jos sen oikeutetut edut, jolle päätös on osoitettu, tätä edellyttävät."

5 Tullikoodeksin 12 artiklan 1–6 kohdassa todetaan seuraavaa:

"1. Tulliviranomaisten on kirjallisesta hakemuksesta ja komiteamenettelyä noudattaen määritettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti annettava sitovia tariffitietoja tai sitovia alkuperätietoja.

2. Sitova tariffitieto tai sitova alkuperätieto sitoo tulliviranomaisia tiedon saajaan nähden ainoastaan tavaran tariffin luokittelun tai vastaavasti tavaran alkuperämäärityksen osalta.

— —

3. Tiedon saajan on voitava todistaa täydellisen vastaavuuden vallitsevan:

— tariffien osalta tullille ilmoitetun tavaran ja tiedossa kuvatun tavaran välillä,

— — —

4. Sitova tieto on voimassa tariffien osalta kuusi vuotta ja alkuperän osalta kolme vuotta siitä ajankohdasta, jona se on annettu. Poiketen siitä, mitä 8 artiklassa säädetään, tieto on mitätöitävä, jos se perustuu hakijan antamiin epätarkkoihin tai puutteellisiin tietoihin.

5. Sitova tieto lakkaa olemasta voimassa:

a) tariffien osalta:

i) jos annetaan asetus eikä tieto enää ole kyseisellä asetuksella säädetyn oikeuden mukainen,

ii) jos se tulee ristiriitaiseksi jonkin 20 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun nimikkeistön tulkinnan kanssa:

— yhteisön tasolla yhdistetyn nimikkeistön selityksiin tehdyn muutoksen tai Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomion takia,

— kansainvälisellä tasolla vuonna 1952 'tulliyhteistyöneuvoston' nimellä perustetun Maailman tullijärjestön antaman tariffiin luokittelua koskevan lausunnon tai harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän nimikkeistön selityksiin tekemän muutoksen vuoksi,

iii) jos se kumotaan tai sitä muutetaan 9 artiklan mukaisesti ja jos sitovan tiedon saajalle ilmoitetaan sen kumoamisesta tai muuttamisesta.

Sitova tariffitieto lakkaa i ja ii alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa olemasta voimassa sinä ajankohtana, jona mainitut toimenpiteet julkaistaan, tai kansainvälisten toimenpiteiden osalta ajankohtana, jona komission tiedonanto julkaistaan Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C-sarjassa.

b) – —

6. Sitovan tiedon, joka lakkaa olemasta voimassa 5 kohdan a alakohdan ii tai iii alakohdan tai b alakohdan ii tai iii alakohdan mukaisesti, saaja voi jatkaa sen käyttöä kuuden kuukauden ajan mainituista julkaisemisesta tai ilmoituksesta, jos tämä on sitovan tiedon perusteella ennen kyseisen toimenpiteen toteuttamista tehnyt sitovia ja lopullisia kyseisten tavaroiden ostoa tai myyntiä koskevia sopimuksia. Tuotteisiin, joista tullimuodollisuuksia täytettäessä esitetään tuonti-, vienti- tai ennakkovahvistustodistus, sovelletaan kuitenkin kuuden kuukauden määräajan asemesta kyseisen todistuksen jäljellä olevaa voimassaoloaikaa.

Edellä 5 kohdan a alakohdan i alakohdassa ja b alakohdan i alakohdassa tarkoitetussa tapauksessa voidaan asetuksessa tai sopimuksessa vahvistaa määräaika, jona ensimmäistä alakohtaa sovelletaan.

— — »

Pääasioiden oikeudenkäynnit

Asia C-133/02

6 Timmermans jätti 12.1.1999 ennakkotietohakemuksen Roosendaalin tullipiirille. Se ilmoitti, että kyse oli lasisista kynttilänjaloista, joihin sen mielestä sovellettiin yhteisen tullitariffin (jäljempänä tariffi) alanimikettä 9405 50 00 90. Hakemuksensa tueksi yhtiö nojautui siihen, että kyseinen alanimike oli jo hyväksytty samantyyppisille tavaroille aiemmin annetussa ennakkotiedossa, ja se lähetti luettelon, jossa olivat edustettuina kaikki tuotteet, joita se piti kaupan, ja jossa oli myös valokuvia kyseisistä tavaroista.

7 Roosendaalin tullipiiri antoi haetun ennakkotiedon 15.1.1999. Siinä kuvattiin tavara samalla tavoin ja luokiteltiin se samaan alanimikkeeseen kuin hakemuksessa.

8 Kuitenkin 19.3.1999 Roosendaalin tullipiiri peruutti ennakkotiedon sillä perusteella, että sovellettavan nimikkeistön tulkinnan tarkemman tutkimisen jälkeen ja yhteisymmärryksessä naapuripiirin tulliviranomaisten kanssa se oli tullut siihen tulokseen, että kyseiset tavarat oli luokiteltava tariffin alanimikkeeseen 7013 29 91 00 lasiesineinä, jollaisia käytetään pöytä-, keittiö-, toaletti- tai toimistoesineinä jne. Tämä peruutuspäätös tuli voimaan sen antopäivästä.

9 Timmermans teki päätöksestä 29.3.1999 oikaisupyynnön, jonka Roosendaalin tullipiiri hylkäsi 20.5.1999.

10 Timmermans nosti 12.6.1999 kanteen Gerechtshof te Amsterdamissa.

Asia C-134/02

11 Hoogenboom jätti 9.10.1997 ennakkotietohakemuksen Rotterdamin tullipiirille. Se ilmoitti kyseen olevan lisätyllä kidesokerilla säilötyistä aprikooseista, joihin sen mielestä sovellettiin tariffin alanimikettä 2008 50 61 00 00.

12 Rotterdamin tullipiiri antoi haetun ennakkotiedon 5.12.1997. Siinä kuvattiin tavara samalla tavoin ja luokiteltiin se samaan alanimikkeeseen kuin hakemuksessa.

13 Hoogenboom jätti 6.2.1998 neljä muuta ennakkotietohakemusta Rotterdamin tullipiirille. Se ilmoitti kyseen olevan auringonkukansiemenistä, hasselpähkinöistä ja omenoista, jotka kaikki oli säilötty lisätyllä kidesokerilla, sekä paahtamattomista maapähkinöistä. Se totesi, että kaikkiin näihin tuotteisiin soveltuvat vastaavassa järjestyksessä seuraavat nimikkeet: 2008 19 19 90 00, 2008 19 19 10 00, 2008 99 49 30 00 ja 2008 11 94 00 00.

14 Rotterdamin tullipiiri antoi haetut ennakkotiedot 26.2.1998. Niissä kuvattiin ja luokiteltiin tavarat samalla tavoin kuin hakemuksessa.

15 Kuitenkin 6.10.1998 Rotterdamin tullipiiri peruutti Hoogenboomille annetut viisi ennakkotietoa sillä perusteella, että kyseisten tavaroiden luokittelu tariffinimikkeeseen 2008 (muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat) ei ollut nimikkeen sanamuodon mukainen. Se katsoi, että tavarat oli luokiteltava tariffinimikkeeseen 1701 (ruoko- ja juurikassokeri sekä kemiallisesti puhdas sakkaroosi, jähmeät). Koska ennakkotiedot peruutettiin hallinnon huolimattomuuden takia, Rotterdamin tullipiiri antoi Hoogenboomille luvan käyttää niitä 31.12.1998 saakka.

16 Hoogenboom teki päätöksestä 9.11.1998 oikaisupyynnön, jonka Rotterdamin tullipiiri hylkäsi 25.3.1999.

17 Timmermans nosti päätöksestä 23.4.1999 kanteen Gerechtshof te Amsterdamissa.

Ennakkoratkaisukysymys

18 Tässä tilanteessa Gerechtshof te Amsterdam on lykännyt asian käsittelyä ja esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen, joka on samanlainen kummassakin asiassa:

"Tarjoaako yhteisön tullikoodeksista annetun asetuksen 9 artiklan 1 kohta, kun sitä luetaan yhdessä kyseisen asetuksen 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan iii alakohdan kanssa, tulliviranomaisille oikeusperustan kumota sitova tariffiennakkotieto, kun ne muuttavat sitovassa tariffiennakkotiedossa todettua, asianomaisten tavaroiden tariffiluokitteluun sovellettavien säännösten tulkintaa koskevaa kantaansa, myös silloin, kun kantaa muutetaan edellä mainitun kuuden vuoden määräajan kuluessa?"

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Yhteisöjen tuomioistuimelle toimitetut huomautukset

19 Timmermansin ja Hoogenboomin mukaan kansalliset tulliviranomaiset eivät voi yksipuolisesti muuttaa ennakkotietoa. Tällaisen muuttamisen on tapahduttava komission aloitteesta. Muussa tapauksessa vaarannetaan oikeusvarmuus vastoin ennakkotietojen käyttöönoton tarkoitusta sekä yhteisön oikeuden yhdenmukainen soveltaminen.

20 Alankomaiden hallituksen ja komission mukaan tullikoodeksin 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan iii alakohdasta yhdessä sen 9 artiklan 1 kohdan kanssa seuraa, että tulliviranomaiset voivat peruuttaa ennakkotiedon ennen kuuden vuoden voimassaoloajan päättymistä, mikäli "yksi tai useampi ennakkotiedon myöntämisedellytyksistä ei enää täyty". Näin on niiden mielestä asian laita silloin, kun tiettyjen tuotteiden luokittelua koskevat käsitykset ovat muuttuneet. Alankomaiden hallituksen mukaan ennakkotiedon saajaa suojaa odottamattomalta tulliviranomaisten tekemältä muutokselta tullikoodeksin 12 artiklan 6 kohta, jonka mukaan voimassaoloaikansa ylittäneen ennakkotiedon saaja voi käyttää sitä vielä kuuden kuukauden ajan kumoutumisilmoituksesta. Komissio korostaa, että tullikoodeksin 9 ja 12 artiklan rakenne on sellainen, että yhteisön oikeuden yleiset periaatteet taataan ilman muuta, jos kyseessä olevat viranomaiset noudattavat menettelyä, josta kyseisissä artikloissa on säädetty.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

21 Tullikoodeksin 12 artiklan 5 kohdan a alakohdassa kuvataan kolme tilannetta, joissa ennakkotiedon voimassaolo päättyy. Alakohdassa olevan iii alakohdan mukaan näin on asia, "jos [ennakkotieto] kumotaan tai [ennakkotietoa] muutetaan [tullikoodeksin] 9 artiklan mukaisesti", kunhan peruuttamista tai muuttamista koskeva päätös annetaan tiedoksi ennakkotiedon saajalle.

22 Tullikoodeksin 9 artiklan 1 kohdan mukaan asianomaiselle myönteinen päätös voidaan kumota, jos yksi tai useampi sen antamisen edellytyksistä ei ole täyttynyt tai ei enää täyty.

23 Yhteisön lainsäätäjä on näin ollen säätänyt yksiselitteisesti, että ennakkotieto lakkaa olemasta voimassa, kun jokin sen antamiselle asetetuista edellytyksistä ei ole täyttynyt tai ei enää täyty.

24 Ennakkotiedon antamisen perustana on tulliviranomaisten tulkinta kyseessä olevien tavaroiden tariffiluokitukseen sovellettavista oikeussäännöistä, ja antaminen edellyttää, että tämä tulkinta on oikeutettu.

25 Mikäli tulkinta yksityiskohtaisemman tarkastelun tuloksena näyttää tulliviranomaisten mielestä virheelliseltä joko arviointivirheen tai tariffiluokitusta koskevien käsitysten muuttumisen takia, niillä on oikeus katsoa, että yksi antamiselle asetetuista edellytyksistä ei enää täyty, ja kumota ennakkotieto kyseisten tavaroiden tariffiluokituksen muuttamiseksi.

26 On painotettava, että oikeusvarmuuden takaamiseksi yhteisön lainsäätäjä on antanut tullikoodeksin 12 artiklan 6 kohdassa erityissäännöksiä, joita sovelletaan yhtä lailla mainitun 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan iii alakohdan mukaisesti suoritettuun kumoamiseen ja joiden mukaan ennakkotieto tietyin edellytyksin pysyy voimassa tietyn ajan senkin jälkeen, kun se on kumottu.

27 Nyt käsiteltävänä olevissa asioissa esitettyyn kysymykseen vastaamiseksi ei ole tarpeen lausua siitä, takaavatko nämä säännökset kaikissa tilanteissa riittävästi oikeusvarmuuden.

28 Edellä todetun perusteella ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 9 artiklan 1 kohtaa ja 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan iii alakohtaa yhdessä on tulkittava niin, että ne ovat tulliviranomaisille oikeusperusta, joka oikeuttaa kumoamaan sitovan tariffiennakkotiedon, kun nämä viranomaiset muuttavat siinä annettua kyseessä olevien tavaroiden tariffiluokitukseen sovellettavien oikeussääntöjen tulkintaa.

Oikeudenkäyntikulut

29 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Alankomaiden hallitukselle ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Gerechtshof te Amsterdamin 2.4.2002 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Joulukuun 19 päivänä 1996 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 82/97 muutetun, yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 9 artiklan 1 kohtaa ja 12 artiklan 5 kohdan a alakohdan iii alakohtaa yhdessä on tulkittava niin, että ne ovat tulliviranomaisille oikeusperusta, joka oikeuttaa kumoamaan sitovan tariffiennakkotiedon, kun nämä viranomaiset muuttavat siinä annettua kyseessä olevien tavaroiden tariffiluokitukseen sovellettavien oikeussääntöjen tulkintaa.

Gulmann Cunha Rodrigues Puissochet

Schintgen Macken

Julistettiin Luxemburgissa 22 päivänä tammikuuta 2004.

R. Grass V. Skouris

kirjaaja presidentti